

NORM prosjektet

Hvilket språk om vurdering er
hensiktsmessig for de praksisene
som skal utvikles?

Professor Astrid Birgitte Eggen, UiA

► "We live in
testing times,
but we need
not be at the
mercy of
them." (Stobart, G.
2008)

10 hovedpunkter

- 1. Vurdering er verdisetting av kunnskap.
- 2. Gjennom de praksiser vi har eller utvikler.
- 3. Arbeidet med kriterier og normer er derfor pågående og spesielt viktig.
- 4. Det samme er utvikling og revidering av praksiser.
- 5. Læring er det sentrale og dermed hvordan vurdering medvirker til det.
- 6. Vurdering handler om verdighet, rettferdighet, likeverd og demokrati.
- 7. Vurdering bærer med seg alle paradokser og dilemma ved undervisning og derfor er det en kontinuerlig maktkamp om vurdering.
- 8. Dette synliggjøres gjennom de nasjonale rammer og strukturer på samme måte som f.eks læreplaner.
- 9. Vurdering av elever må derfor ses i sammenheng med vurdering på skole nivå og på nasjonalt nivå.
- 10. Gjennom hvordan og hva vi vurderer produserer vi kunnskap om relasjonen mellom skole og samfunn.

3

Vurdering
Verdier
Kriterier
Validitet /gyldighet
Reliabilitet/pålitelighet

Syn på Kunnskap
Syn på Læring

Læreplan

Demokrati
Meningsskaping
Motivasjon/interesse

(Hensikter)

4

Astrid Birgitte Eggen

5

Tylerrasjonalen:

- ▶ Hvilke utdanningshensikter skal skolen søke å oppnå?
- ▶ Hvilke læringserfaringer kan bli tilrettelagt for å oppnå disse hensikter?
- ▶ Hvordan kan disse læringsaktiviteter bli organisert effektivt?
- ▶ Hvordan kan vi avgjøre om disse hensiktene er oppnådd?

Astrid Birgitte Eggen

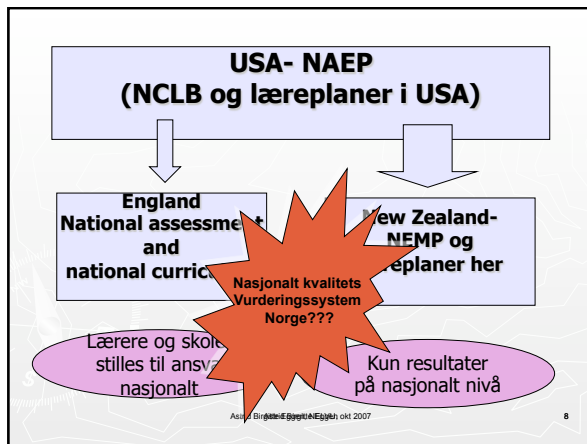
6

Testrasjonalet

- ▶ 1. Identifisere målsetninger (objectives)
- ▶ 2. Definere hver målsetning som handlinger og innhold
- ▶ 3. Identifisere situasjoner der målsetningen ble virkeliggjort (utilized)
- ▶ 4. Overveie måter å presentere disse situasjoner for elevene
- ▶ 5. Overveie mulige fremstillingsformer
- ▶ 6. Bestemmelse om tilbakemeldingsform
- ▶ 7. Bestemme metoder for å få frem et representativt utvalg

Astrid Birgitte Eggen

7

Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova

- ▶ § 3-2. *Formålet med vurdering*
- ▶ Formålet med vurdering i fag er å fremme læring underveis og uttrykke kompetansen til eleven, lærlingen og lærekandidaten underveis og ved avslutninga av opplæringa i faget. Vurderinga skal gi god tilbakemelding og rettleiing til elevene, lærlingane og lærekandidatane.
- ▶ Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen eller lærekandidaten aukar kompetansen sin i fag.
- ▶ Sluttvurderinga skal gi informasjon om kompetansen til eleven, lærlingen og lærekandidaten ved avslutninga av opplæringa i faget.
- ▶ Formålet med vurdering i orden og i åtferd er å bidra i sosialiseringssprosessen til eleven, skape eit godt psykososialt miljø og gi informasjon om eleven sin orden og åtferd.
- ▶ Undervegsvurdering og sluttvurdering skal sjåast i samanheng for å betre opplæringa. Kunnskap om elevens, lærlingens og lærekandidatens utvikling i fag, orden og åtferd gjennom undervegsvurdering gir læraren grunnlag for å fastsetje standpunktarakter i fag, orden og åtferd.

9

Hensikter:::

- ▶ Tre hovedfunksjoner for vurdering:
 - Vurdering for ansvarspåklit i forhold til et system
 - Vurdering for sertifisering og seleksjon
 - Vurdering for læring og undervisning (Gipps, 1994)
- ▶ **Vurdering av læring.**
 - Ingen elevmedvirkning
 - Publikum er utenfor skolen
 - Tider: periodisk, fastsatt langt i forveien
 - Bruker karakterer, presenter
 - Relaterer til kriterier og standarder
- ▶ **Vurdering for læring**
 - Ser fremover, brukt til å bestemme neste trinn i undervisning og læring
 - Publikum er lærere og elever i klasserommet
 - Tider: kontinuerlig
 - Bruker ord til å tilpasse tilbakemelding
 - Relaterer til elevens progresjon
 - Elevmedvirkning er nødvendig (Black & William, 1998; Stiggins, 2002; Gardner, 2006).
- ▶ **Vurdering som læring**
 - Deliberativ/frigjørende
 - Elevmedbestemmelse og dialogisk
 - Overordnet for og av læring

<p>▶ Vurdering FOR læring</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vurderinger gjøres som kan være individ sent. eller kriterium sentrert ▪ Bruker metoder der gyldighet i forhold til et individ er viktigere enn gyldighet i forhold til en gruppe eller nasjonale kriterier ▪ Involverer elevene i fastsetting av kriterier ▪ Fører til nye endringer på basis av analyser og <p style="text-align: center; background-color: #4a7ebb; color: white; padding: 5px; border-radius: 10px;">Læreren står til ansvar overfor eleven og foreldre</p>	<p>Vurdering AV læring.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forekommer ved spesielle milepæler ▪ Forholder seg til kriterier nasjonale ▪ Standard ▪ Forhold til mål og oppgaver blir viktig ▪ Læreren står til ansvar overfor storsamfunn og myndigheter <p style="text-align: center; background-color: #4a7ebb; color: white; padding: 5px; border-radius: 10px;">Læreren står til ansvar overfor storsamfunn og myndigheter</p>
--	---

- ▶ **"Formative evaluation is evaluation designed, done, and intended to support the process of improvement, and normally commissioned or done by, and delivered to, somebody who can make improvements."**
- ▶ **"Summative evaluation is the rest of evaluation: in terms of intentions, it is evaluation done for, or by, any observers or decision makers (by contrast with developers) who need evaluative conclusions for any other reasons beside development."**
- ▶ (Scriven, 1991, s.20)

To andre funksjoner:

► Diagnostisk vurdering

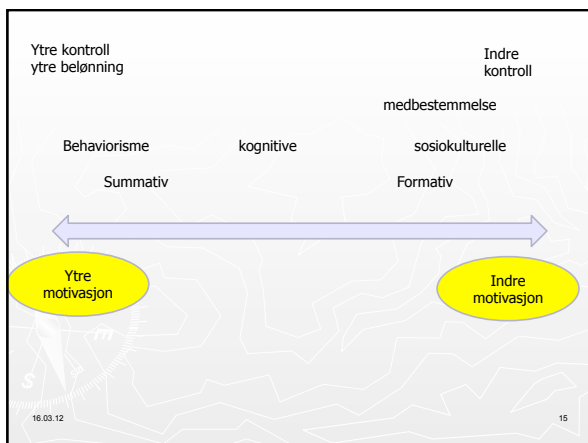
- Bruk av vurdering til å diagnostisere spesifikke utfordringer for enkelt-elever og som grunnlag for beslutninger om tiltak for denne eleven

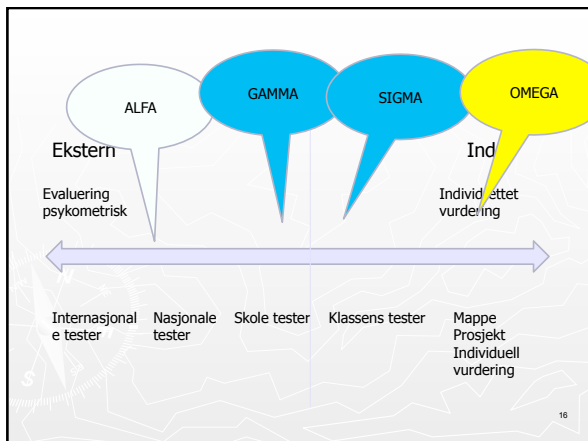
► Vurdering som evaluering:

- Bruk av elev vurdering til å :
- Vurdere utbytte i forhold til læreplan, et kurs, spesifikt materiale eller resurser
- Vurdere styrker og svakheter ved undervisningen eller en lærer, avdeling, skole eller kommune

13

Tiltak	Formål
Diagnostisk materiell	<p>“...instruments such as large scale international and national assessment are not for the transmission of knowledge but are used in the study of phenomena” (Westbury, 2007)</p>
Karakter- og læringsprosess	
Vurdering	<p>Goodhart's lov: Når målingen blir definert som MÅLET slutter det å være en god måling. Enhver observert statistisk regularitet vil kollapse når den blir gjennomført for kontroll hensikter.</p>
Næringsmiddel	
Andre studier	<p>til formål å evaluere den aktuelle eleven/læringsopptak.</p> <p>* Vurdere norske elevers kompetanse relativt til andre land</p> <p>* Grunnlag for indikatorutvikling og politikkutforming</p>

- ▶ Black, P., J., & William, D. (1998c). Assessment and Classroom Learning. *Assessment in Education*, 9(1), 7-74.
- ▶ Dobsen, S., Eggen, A. B., & Smith, K. (2009). *Vurdering, prinsipper og praksis. Nye perspektiver på elev- og læringsvurdering*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- ▶ Eggen, A. B. (2003). Sigma; A case of teacher reflection within formative student assessment. In E. Forsberg (Ed.), *Skolan och tusenårsskiftet. En vänbok till Ulf P. Lundgren*. Uppsala: Department of Teacher Education, Uppsala University.
- ▶ Eggen, A. B. (2004a). *Alfa and Omega in Student Assessment; Exploring Identities of Secondary School Science Teachers*. University of Oslo: Unipub
- ▶ Eggen, A. B. (2004b). Teacher Assessment Literacy Beyond Technicalities and Intuition. *Studies in Educational Policy and Educational Philosophy*(2).
- ▶ Eggen, A. B. (2004c). Alfa og Omega for elevvurdering. *Bedre skolet*(4).
- ▶ Eggen, A. B. (2006). Verdsetting gjennom vurderingspraksis. In J. Møller & O. Fuglestad (Eds.), *Ledelse i anerkjente skoler*. Oslo: Universitetsforlaget.
- ▶ Eggen, A. B. (2007). Vurderingskompetanse og definisjonsmakt. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*.
- ▶ Eggen, A. B. (2010a). PISAs gyldighet blant lærere og skoleledere. In E. Elstad & K. Sivesind (Eds.), *PISA: Visioner og diskusjoner*. Oslo: Universitetsforlaget.
- ▶ Eggen, A. B. (2010b). Vurdering som sosial kunnskapskonstruksjon i skolen - et spørsmål om demokrati! In C. Lundahl & M. Folke- Fichtelius (Eds.), *Bedømming i och av utbildning. Praktik, politik, prinsipper*. Lund: Studentlitteratur.
- ▶ Eggen, A. B. (2011) *Vurdering for skoleutvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- ▶ Gardner, J. (2006). *Assessment and Learning*. London: SAGE Publications.

Læringsteori

► 1. Behaviourisme

- Vitenskapen og kunnskap handler om det observerbare
- Læring defineres som ytre, observerbar atferd
- For å forstå læring, må vi rette fokus mot det som påvirker individet, og den atferd som følger av påvirkningen
- Læring skjer ved akkumulering av små kunnskapsbiter
- Læring må organiseres sekvensielt og hierarkisk

Vurdering av læring

- Stimulus og respons
- Feedback som begrep og prinsipp, straff og belønning
- Prøver med oppstykkning av kunnskapen i biter
- Målformulering som utgangspunkt for vurdering
- Overførings er begrenset, undervises derfor etter hvert mål
- Tester gis ofte for å sikre mestring før en går videre
- Motivasjon er ytre og er basert på positiv forsterkning

19

► 2. Kognitive læringsteorier

- Forklarer og studerer læring som indre prosesser, først og fremst fokus på det mentale.
- Individuell kunnskapsutvikling
- Tolking og vurdering av stimuli
- De indre prosessene mellom påvirkning og handling
- Hvordan organiseres kunnskapen, hva skjer når vi husker, tenker og løser problemer?
- Modeller for bearbeiding av stimuli / informasjon

Vurdering for læring

- Begrepsutvikling, læringsstrategier og problemløsningsmetoder
- Utgangspunktet er den enkelte elevs ståsted
- Metakognisjon og selvregulering
- Indre motivasjon
- Forståelse, anvendelse – komplekse oppgaver, taksonomier
- Praktiske prøver

20

Hensikt: å redusere gap mellom eksisterende forståelse og ønsket mål

Elever: innsats og arbeid for mer effektive innlæring eller senke forventninger

Lærere: Sørg for passende utfordringer og spesifikke mål
Assistere elever i å nå målene gjennom effektive læringsstrategier og

Effektiv feed-forward omfatter:
Feed-up- hva er mitt mål?
Feed back- Hvordan gjør jeg det?
Feed forward- hva er neste skritt?
hvordan skal jeg jobbe med det?

Oppgaven

Prosessen

Selvregulering

Personlig mesting

16.03.12

21

► 3. Sosiale læringsteorier

- Læring er meningskaping og deltagelse i praksisfellesskap. Læringen kan best forstås som sosiale og kulturelle prosesser. Læring foregår alltid i en kontekst. Konteksten er en integrert del av læringsprosessen
- Hvordan personer lærer og situasjonen de lærer i er del av det de lærer
- Fokus for oppmerksomhet: samspillet mellom personer, kontekst og redskap

Vurdering som læring

- Interaksjon, dialog, gruppeprosjekter
- Refleksjon om læring, undervisning,
- Elevdelaktighet
- Den nærmeste utviklingssonen
- Situering av vurderingsmetoder i kontekst
- Vurderingssituasjoner gjenspeiler læringsituasjoner
- Former for tilbakemeldinger for læring
- Mappedvurdering

Vurdering for læring; 13 prinsipp

Vurdering for læring har mange likhetstrekk med tilpasset undervisning

TILPASSNING AV OPPLÆRINGEN KREVER TILPASSNING AV VURDERINGSMETODER

1. Vurdering for læring er en profesjonell oppgave som krever en god forståelse av alle elevenes behov og utgangspunkt.
2. Vurdering for læring er en del av undervisningen og ikke noe som gjøres i tillegg.
3. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
4. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
5. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
6. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
7. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
8. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
9. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
10. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
11. Vurdering for læring er en del av læringsprosessen og ikke noe som gjøres av læreren alene.
12. Skal ta i betraktning en full skala av ressurser og behov for alle elever
13. Handler om elevers egen vurdering og vurdering av hverandre

Hva er det som virker til hvilke formål?

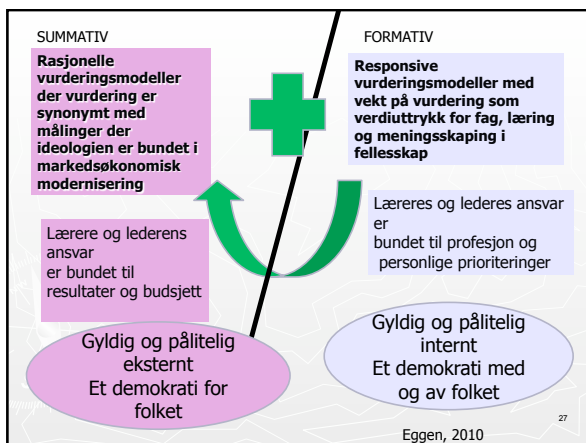
	Antall studier	Effekt
Svak feedback	31	0.16
Bare feedback	48	0.23
Svak formativ vurdering	49	0.30
Moderat formativ vurdering	41	0.33
Sterk formativ vurdering	16	0.51
Totalt	185	

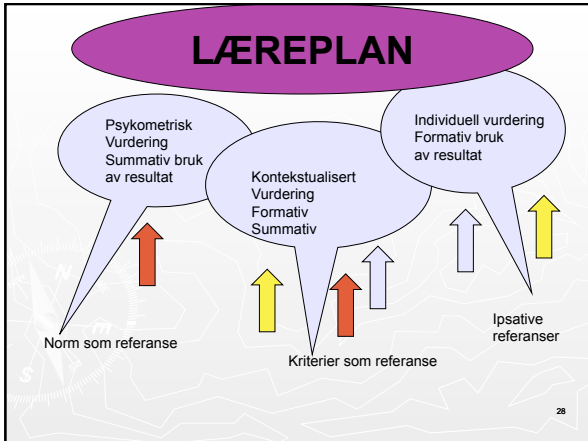
Vurdering av læring

Vurdering for læring

- ### Kjennetegn på vurderingskultur:
1. Data, **systematisk innsamlet et utgangspunkt for vurdering**
 2. Åpenhet for prosjekter, eksperimenter og forsøk
 3. Har **et språk** for utfordringer og problemer
 4. **Metodeansvarlighet** ut fra systematisk erfaringsgrunnlag
 5. **Erfaringsdeling** og åpne kommunikasjon om erfaringer og resultater
 6. Bruk av **teori for forståelse av egen praksis**
 7. Åpenhet for både **interne og eksterne** vurderinger
 8. Data **brukes aktivt** for nye visjoner, beslutninger, undervisningsplanlegging og læringshandlinger
 9. Oppfølging fra ledelsen, organisering, kompetanseheving, oppmerksomhet, ressurser og støtte
 10. Normer, verdier og mentalitet, medarbeider og **ideologiske forankringer**

- ### 10 hovedpunkter
- ▶ 1. Vurdering er verdisetting av kunnskap.
 - ▶ 2. Gjennom de praksiser vi har eller utvikler.
 - ▶ 3. Arbeidet med kriterier og normer er derfor pågående og spesielt viktig.
 - ▶ 4. Det samme er utvikling og revidering av praksiser.
 - ▶ 5. Læring er det sentrale og dermed hvordan vurdering medvirker til det.
 - ▶ 6. Vurdering handler om verdighet, rettferdighet, likeverd og demokrati.
 - ▶ 7. Vurdering bærer med seg alle paradokser og dilemma ved undervisning og derfor er det en kontinuerlig maktkamp om vurdering.
 - ▶ 8. Dette synliggjøres gjennom de nasjonale rammer og strukturer på samme måte som f.eks læreplaner.
 - ▶ 9. Vurdering av elever må derfor ses i sammenheng med vurdering på skole nivå og på nasjonalt nivå.
 - ▶ 10. Gjennom hvordan og hva vi vurderer produserer vi kunnskap om relasjonen mellom skole og samfunn.

